

Р Е Ц Е Н З И Я

**от проф. д-р Силви Василев Чернев, професор по
гражданскопроцесуално право към БСУ и ПУ „Паисий Хилендарски“**

**ОТНОСНО: Дисертационен труд за присъждане на образователна и
научна степен „доктор“ по научната специалност Право 3.6.
(Граждански процес) на тема: „Искове на кредитора в
изпълнителното производство“, представен от Васил Райчев Райчев,
редовен докторант към катедра Частноправни науки в Юридическия
факултет при УНСС. Научен ръководител: доц. д-р Таня Панайотова
Градинарова.**

**Настоящото становище се дава на основание Заповед №
1434/05.06.2023 г. на Ректора на УНСС, с която съм включен в състава
на научното жури за оценка на посочения дисертационен труд. При
изготвянето му са спазени релевантните текстове на ЗРАСРБ,
Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за учебната
дейност на УНСС.**

1. Обща характеристика на представения дисертационен труд
Представеният дисертационен труд е посветен на два от исковете, посредством които се осъществява защита на кредитор/взискател в изпълнителното производство (и то при положение, че се приеме, че заповедното производство представлява част от изпълнителния процес, а не производство за формиране на негова предпоставка). От гледна точка на широтата и дълбочината на разглеждане на проблемите може да се каже, че става дума за монографично изследване. Що се отнася до темата – същата има съществена теоретична и практическа значимост.

Работата е в обем на 255 страници, но при прилагане на съответните стандарти страниците всъщност са 339.¹ Състои се от увод, четири глави и заключение. Към нея е приложена библиографска справка, съдържа 514 бележки под линия и списък на използваните съкращения.

1.1. Работата започва с увод (стр. 9 - 14), който (наред с наблюдения на автора от общокултурно естество) съдържа обосноваване на необходимостта от разглеждане на проблематиката (включително чрез представяне на налична литература и практика, както на българските, така и на европейските съдилища). Очертани са предметът на изследването, неговите цели, а също така и използваните научни методи. Уводът завършва с кратко описание на съдържанието на работата.

1.2. Глава Първа е озаглавена „Исторически и сравнителноправен преглед на защитата на кредитора в

¹ В хода на настоящата рецензия позоваването ще става на базата на представения от докторанта вариант.

изпълнителното производство“ (стр. 15 – 52) и е разделена на три параграфа (всеки от параграфите се подразделя на отделни точки).

Изложението започва с общи бележки отнасящи се до възникването на защитата на кредитора. Пространно са разгледани съответните институти на Римското право (включително през византийския период). Следват кратки бележки за ренесансовия период и т.н.

В исторически план е разгледано развитието на уредбата по съвременното българско право (след 1878 г.) – по Закона за гражданското съдопроизводство², Закона за заповедното производство и по Гражданския процесуален кодекс (ГПК) 1952 г. (отменен).

Следва сравнителноправен преглед, в хода на който изрично е разгледана уредбата по френското, немското и англосаксонското право. Същевременно в широта е разгледана и уредбата по някои други законодателства (Испания, Норвегия, Сърбия, Русия, Китай; в някои мюсюлмански държави и в държави от Латинска Америка и Африка). Пространният преглед на уредби (на практика от всички правни системи и всички части на света) прави тази част от изследването много интересна и високо информативна (макар че в някои моменти липсва придържане към избраната тема).

1.3. Глава втора е посветена на общата характеристика на исковата защита на кредитора в изпълнителното производство (стр. 53 – 75 стр.).

² Според мен е неправилно да се говори за Закон за гражданското съдопроизводство от 1930 г. Става дума за много съществено изменение на съществуващия закон, включително чрез преномериране на текстовете.

Изложението започва с параграф, обозначен от автора като теоретично осветляване на понятието „кредитор“ (включително чрез съпоставяне със съдържанието на понятието „взискател“). Базирайки се на становища и определения, дадени в правната книжнина и съдебната практика авторът всъщност стига до общоприети и безспорни изводи.³

По-съществен е следващият параграф (стр. 60 и сл.), в който се прави опит за отграничение на характеристиките на въпросните два иска от общата искова защита.

Кратък параграф (стр. 69 и сл.) е посветен на спецификата на средствата за защита на кредитора с оглед на поставената тема, което всъщност се отнася до основното средство за защита в гражданския процес – исковото производство. Впоследствие се прави опит за съпоставяне на разглежданите иски с иска на длъжника (в последния параграф на тази глава). Посочват се и други защитни средства, с които кредиторът разполага. В хода на изложението се лансира становище за „несъщински сурогационен характер“ на иска по чл. 464 ГПК.⁴

1.4. Най-голямата по обем глава – Трета (93 страници според възприетото от автора страниране) е посветена на иска на кредитора за установяване на вземането по оспорена заповед за изпълнение (чл. 422 ГПК)

³ Всъщност разликата между термините (съответно понятията) „кредитор“ и „взискател“ би следвало да се обяснява, най-вече като се потърсят източниците на рецепцията за съответните клонове на правото – Френския Code civile и руския „Устав гражданского судопроизводства, 1864.

⁴ Според автора с иска по чл. 464 ГПК се бранят и интереси на длъжника. Това би следвало да се разглежда в силно условен смисъл, тъй като най-често при предявяването на вземане от страна на привиден кредитор в изпълнителния процес привидността се търси съвместно от длъжника и съответния кредитор при условията на симулация (материалноправна или дори посредством симулативен процес). Доста по-важен е въпросът за последиците от уважен иск по чл. 464 ГПК по отношение на други кредитори/взискатели на същия длъжник.

Изложението започва с обща характеристика на изследвания иск (неговото приложно поле; предмет и др.) Авторът се позовава на становища от литературата и съдебната практика.

Третият и четвъртият параграфи се отнасят до въпроси, свързани с подведомствеността и подсъдността на иска (стр. 88 – 93). По отношение на подведомствеността в разсъжденията си авторът се позовава на доста разпространеното становище, че искът по чл. 422 ГПК е продължение на заповедното производство, като изхожда от общи положения относно природата на съдебната компетентност, която окачествява като изключителна (sic).

Изложението относно подсъдността на разглеждания иск, в което се възпроизвежда съдебна практика е относително кратко и е последвано от разглеждането на въпроси, свързани с предпоставките за предявяване на такъв иск (общи и специални) и страните (стр. 93 - 108). Особен акцент се поставя за случаите на правоприемство.

Отделен параграф, съдържащ задълбочени и сериозни разсъждения, е посветен на доказателствената тежест (стр. 109 – 116).

В два параграфа се разглеждат проблеми, свързани с възможностите за субективни и обективни усложнения (стр. 117 – 127), а деветият параграф е посветен на решението и неговите правни последици (стр. 128 и сл.).

Главата завършва с два параграфа – 10-ти, озаглавен „Проблеми в практиката“ и 11-ти „Проблеми в актуалната нормативна уредба и предложения de lege ferenda“. Всъщност в първия от тях се разглеждат многобройните проблеми, които общо взето неудачната уредба поражда. Реалността, породена от тази уредба е силно отдалечена от поставените ѝ цели като опростено

средство за бързо и лесно реализиране на относително безспорни вземания. В светлината на съдебната практика са обсъдени многобройни хипотези на усложнения от субективен и обективен характер, а така също и всевъзможни процесуални усложнения. Изненадващо, главата завършва с подпараграф, посветен на защита на кредитора в областта на спортното право (стр. 158 и сл.)⁵

В последния параграф (стр. 163 и сл.) авторът разглежда някои от многобройните съществени недостатъци на уредбата и дава подробни предложения *de lege ferenda* с оглед бъдещото ѝ развитие.

1.5. Глава Четвърта разглежда иска на кредитора за оспорване на вземането конкуриращ кредитор/взискател.

Авторът е използвал схемата, която е използвал и в предходната глава – последователно са разгледани проблеми на подведомствеността, подсъдността и страните по такъв иск; предпоставките, тежестта на доказване и т. н.

Въвеждат се хипотези извън евентуалната симулативност на оспорваното вземане (погасяване по давност, нищожност на материалноправното основание на конкуриращото вземане), но също така поставя въпрос за възможността (извън предпоставките на чл. 464 ГПК) за предявяване на осъдителен иск срещу неоснователно облагодетелствалия се кредитор).

Особен интерес представляват параграфи 10 и 11, в които се разглеждат интересни въпроси със силно дискуссионен характер, като: възможността искът по чл. 464 ГПК да бъде осъдителен освен

⁵ Макар засегнатите проблеми да представляват интерес от гледна точка на правото, трудно е да се обоснове тяхната непосредствена връзка с разглежданата тема. По-скоро става дума за особености на даден вид субекти на правото изобщо, а не на тяхното проявление като кредитори, вкл. заявители в заповедното производство.

установителен; относно правния интерес; относно обозначения от автора като „несъщински сурогационен характер“ на този иск, и най-сетне – относно иска с предмет публично вземане (стр. 215 – 234).

Главата (по подобие на предходната, завършва с критичен преглед на правната уредба и предложения *de lege ferenda* (стр. 235 – 249).

1.6. Заключение (стр. 245 и сл.) са обобщени резултатите от научното изследване и представяне на същността на предложенията за усъвършенстване на уредбата.

2. Положителни страни на обсъждания труд

2.1. Представеният труд представлява задълбочена разработка на материя с особено голяма теоретична и практическа значимост – исковата защита на кредитора във връзка с изпълнителния процес (по отношение на оспорването от страна на длъжника на задължение по издадена заповед за изпълнение – чл. 422 ГПК и по отношение на конкуриращи кредитори/взискатели с несъществуващи (включително привидни) вземания – чл. 464 ГПК).

2.2. Като най-съществена характерна черта на труда следва да се посочи широтата и пълнотата на изложението. Авторът свободно и компетентно борава с широк обем понятия от гражданско-процесуалното право, но така също и от други клонове на правото, включително публичното.

Работата разкрива способностите на автора да върши задълбочен анализ и да търси смисъла на всяко предлагано разрешение.

2.3. Изложението е базирано на познаването на значителна по обем специализирана литература (монографии, студии и статии и учебни курсове) – цитираните произведения на български език са 66 на брой. В работата се съдържат и многобройни позовавания на произведения на чужд език – френски, английски, испански и руски (19 заглавия).

2.4. В труда е използвана и много голяма по обем съдебна практика, при което, наред с възпроизвеждане на съответните становища авторът систематично излага и свои собствени становища по засегнатите въпроси без притеснение, дори когато те влизат в противоречие с общоутвърдени тълкувания, или задължителна практика. Подобно е положението по отношение на застъпени в литературата становища. Този аспект от работата демонстрира и обещаващи възможности за работа на докторанта както в областта на правната наука, така и в системата на правораздаването.

2.5. Още формулировката на темата създава предизвикателство по отношение на структурата, но крайният резултат е приемлив. Както беше отбелязано, независимо от значителното различие и отделеност на двата разглеждани иска, характеристиката на изследването води до извод за монографичен подход.

2.6. Работата разкрива забележителна езикова грамотност, ясна мисъл и способност на автора да прави тънки разграничения. Независимо от сложността на изследваните явления трудът се чете с лекота.

2.7. Обсъжданият труд съдържа редица конкретни приносни моменти, сред които бих откroил следните⁶:

2.7.1. Приносен характер има цялостното изследване на двата иска – по чл. 422 ГПК и чл. 464 ГПК. Особено това се отнася до втория иск. Към настоящия момент в литературата същите са разглеждани попълтно (дори когато изследването им се съдържа в монографични работи). В резултат на изследването се достига до интересни (макар не винаги приемливи) изводи, свързани с двата иска (за т. нар. несъщински сурогационен характер, за възможността искът по чл. 464 ГПК да се предявява и като осъдителен и т. н.).

2.7.2. Поставеният въпрос за несъщинския сурогационен характер на иска по чл. 464 ГПК открива широко поле за разсъждение относно последиците от предявяването на този иск – както спрямо длъжника и кредитора с оспореното вземане, така и спрямо евентуалните останали вискатели, участващи в съответното изпълнително производство.

2.7.2. По същия начин широко дискусивно поле се открива посредством въвеждането на понятието за несъщински сурогационен характер на посочения иск. Поставят се въпроси за обосновката на специалната легитимация на ищеца.

2.7.3. Не по-малко интересна е идеята за позоваване на изтекла давност при обосновката на съществуването на иск по чл. 464 ГПК.⁷

⁶ Като приносни следва да се окачествяват и идеи, които не са приемливи по начина, по който са поднесени, но които са от естество да предизвикат дискусия и да открият поле за нови научни изследвания.

⁷ Позоваването на инцидентни произнасяния в отделни решения не е достатъчно. Особено като се държи сметка за изродената представа за същността на погасителната давност, въведена с практиката на ВКС по отношение на този институт в изпълнителното производство

2.7.4. Като съществен теоретичен и теоретико-практически принос следва да се окачествят дадените много подробни предложния за усъвършенстване на съществуващата уредба, които се основават на изложените от автора идеи, достигнати в резултат на научното изследване.

Казаното не изчерпва положителните характеристики на обсъждания труд, но изискванията за обем на рецензията не позволяват по-широко изложение.

3. Някои недостатъци на обсъждания дисертационен труд

3.1. Основна препоръка, която бих отправил към автора с оглед евентуално отпечатване на работата е да съкрати тези части от изложението, в които се прави опит за описване на общоприети и безспорни положения (стр. 52 и сл., стр. 60 и сл., стр. 94 и сл. и други).

3.2. За постигане на сериозна научна аргументация е необходимо по-нататъшно обосноваване на възможността искът по чл. 464 ГПК да бъде осъдителен; възможните основания на такъв иск и т.н., а така също и задълбочаване на аргументацията относно т. нар.

„несъщински сурогационен“ характер на този иск. Констатирам, че извън ползрението на автора са останали последиците от предявяването на подобен иск по отношение на останалите възискатели (което следва да се разгледа, включително и при евентуално приемане, че искът може да бъде осъдителен).

3.3. Пространните и полезни изследвания в исторически и сравнителноправен план са останали като полезна украса на изложението, но всъщност не са използвани при разсъжденията на автора. Това е вярно и при формулирането на детайлните

предложения *de lege ferenda*. Дори не е направен опит да се сравни трoмавата и създаваща трудности уредба около иска по чл. 422 ГПК с превъзходната уредба по отменения ГПК от 1952 г.

Цялостното ниво на предложената разработка е доста високо, поради което намирам, че констатираните слабости не намаляват стойността на труда, а само могат да послужат като евентуална отправна точка за бъдещи изследвания на автора.

4. Авторът е представил 3 броя публикации, които са пряко свързани с темата на дисертационния труд и разкриват високо качество на научната разработка на съответните проблеми.

5. Авторефератът е стегнат и съдържа най-необходимата информация за дисертационния труд. Не намирам данни за плагиатство – трудът е оригинален, а чуждите становища са цитирани добросъвестно.

6. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изложеното води до извод, че представеният дисертационен труд отговаря на всички изисквания на ЗРАСРБ, на Правилника за прилагането на този закон и на специалните изисквания за придобиване на научната и образователна степен „доктор“ на УНСС.

Дисертационният съдържа научни приноси и приноси със значителна полезност за практиката, и също така несъмнено демонстрира, че докторантът притежава широки и задълбочени

знания в областта на правото и ярко изразена способност за самостоятелен анализ.

Всичко това ми дава основание да дам положителна оценка на качествата на рецензирания труд и на докторанта, и да предложа на уважаемото Научното жури да присъди образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 3.6. „Право” (Граждански процес) на Васил Райчев Райчев – редовен докторант към Катедрата по частноправни науки към Юридическия факултет на УНСС.

18.08.2023 г.

Изготвил становището:

проф. д-р Силви Чернев

R E V I E W

**by Prof. Silvy Vassilev Chernev, PhD, Professor of
Civil Procedure Law at the BFU and the PU “Paisii Hilendarski”**

REGARDING: Dissertation for the acquisition of the educational and scientific degree “doctor” in the scientific field Law 3.6. (Civil Procedure) on the topic: “Claims of the creditor in the enforcement proceedings”, presented by Vasil Raychev Raychev, regular doctoral candidate at the Private Legal Studies Department at the Law Faculty of the UNWE. Academic advisor: Assoc. Prof. Tanya Panayotova Gradinarova.

The following opinion is given on the basis of Order No. 1434/05.06.2023 of the Rector of the UNWE, with which I am included in the scientific jury for the assessment of the abovementioned dissertation. In its preparation, the relevant texts of the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria Act /DASRBA/, the Regulations on the implementation of the DASRBA and the Regulations on the educational activity of the UNWE are observed.

1. General characteristics of the presented dissertation

The presented dissertation is dedicated to two of the claims through which the defense of a creditor/claimant in enforcement proceedings is carried out (assuming that the order proceedings are part of the enforcement process and not proceedings forming a premise of the latter). From the point of view of the breadth and depth of the consideration of the problems, it could be said that it is a monographic study. As for the topic – it has significant theoretical and practical importance.

The work has a volume of 255 pages, but when applying the relevant standards, the pages are actually 339.¹ It consists of an introduction, four chapters and a conclusion. It is accompanied by a bibliographical reference, contains 514 footnotes and a list of the abbreviations used.

1.1. The work begins with an introduction (pp. 9 - 14), which (along with the author's observations of a general cultural nature) contains a justification of the necessity of considering the issue (including by presenting available literature and practice, both of Bulgarian and European courts). The subject of the study, its objectives, and also the scientific methods used are outlined. The introduction ends with a brief description of the content of the work.

1.2. Chapter One is entitled “Historical and comparative review of the defense of the creditor in

¹ In the course of this review the referring will be done on the basis of the version presented by the doctoral candidate.

the enforcement proceedings” (pp. 15 – 52) and is divided into three paragraphs (each of the paragraphs consisting of separate items).

The exposition begins with general remarks concerning the origins of the defense of the creditor. The relevant institutes of Roman law (including during the Byzantine period) are extensively considered. Brief notes on the Renaissance period, etc., follow.

In historical terms the development of the legal framework under the contemporary Bulgarian law (after 1878) – under the Civil Procedure Act², the Order Proceedings Act and under the Civil Procedure Code (CPC) of 1952 (repealed).

A comparative legal review follows, in the course of which the framework under French, German and Anglo-Saxon law is explicitly examined. At the same time, the framework under some other legislations (Spain, Norway, Serbia, Russia, China; in some Muslim countries and in countries of Latin America and Africa) is also examined in detail. The extensive review of regulations (from virtually all legal systems and all parts of the world) makes this part of the study very interesting and highly informative (although at times it lacks adherence to the chosen topic).

1.3. Chapter two is dedicated to the general characteristics of the claim defense of the creditor in the enforcement proceedings (pp. 53 – 75).

² I think it is incorrect to talk about Civil Procedure Act of 1930. It is in fact a very significant amendment of the existing act, including by renumeration of the provisions.

The exposition begins with a paragraph designated by the author as a theoretical clarification of the concept of “creditor” (including by comparison with the content of the concept of “claimant”). Based on opinions and definitions given in the legal literature and judicial practice, the author actually reaches generally accepted and indisputable conclusions.³

More significant is the next paragraph (p. 60 et seq.), in which an attempt is made to distinguish the characteristics of the two claims in question from the general claim defense.

A short paragraph (p. 69 et seq.) is devoted to the specifics of the creditor's remedies for defense in view of the topic, which actually refers to the main remedy for defense in the civil process – the claim proceedings. Subsequently, an attempt is made to compare the considered claims with the debtor's claim (in the last paragraph of this chapter). Other remedies for defense available to the creditor are also indicated. In the course of the exposition, an opinion about the “non-typical surrogate nature” of the claim under Art. 464 of the CPC is expressed.⁴

1.4. The biggest chapter by volume – Three (93 pages according to the formatting accepted by the author) is dedicated to the claim of the creditor for establishing the receivable under a challenged enforcement order (Art. 422 of the CPC).

³ In fact, the difference between the terms (respectively the concepts) „creditor“ and “claimant” shall be explained mostly by searching for the sources of the reception for the respective branches of law – the French Code civile and the Russian „Устав гражданского судопроизводства”, 1864.

⁴ According to the author with the claim under Art. 464 CPC interests of the debtor are also defended. This shall be considered in a strongly conditional sense, because most often when a receivable of an apparent creditor is claimed in the enforcement procedure, the factitiousness is expected both from the debtor and the respective creditor in the terms of a simulation (in the material law or even through a simulative process). Of much bigger significance is the question about the consequences of a granted claim under Art. 464 of the CPC for other creditors/claimants of the same debtor.

The exposition begins with general characteristics of the considered claim (its scope; subject, etc.). The author refers to opinions from the literature and judicial practice.

The third and fourth paragraphs are related to issues concerning the subordination and jurisdiction of the claim (pp. 88 – 93). In respect of the subordination, in his reasoning the author refers to the fairly widespread opinion that the claim under Art. 422 of the CPC is a continuation of the order proceedings, relying on general provisions regarding the nature of the court competence, which is characterized as exclusive (sic).

The exposition on the subordination of the claim under consideration, in which court practice is reproduced, is relatively short and is followed by the consideration of issues related to the prerequisites for bringing such a claim (general and special) and the parties (pp. 93 – 108). Special emphasis is placed on the cases of legal succession.

A separate paragraph, containing in-depth and serious reasoning, is devoted to the burden of proof (pp. 109 – 116).

In two paragraphs are considered issues related to the possibilities of subjective and objective complications (pp. 117 – 127), and the ninth paragraph is devoted to the court judgement and its legal consequences (p. 128 et seq.).

The chapter ends with two paragraphs – the 10th, entitled “Problems in the practice” and the 11th, “Problems in the current legislation and proposals de lege ferenda”. In fact, the first of them examines the numerous problems that the generally unsuccessful legal framework gives rise to. The reality created by this framework is strongly distanced from its stated goals as a simplified

remedy for fast and easy establishment of relatively undisputed receivables. In the light of the court practice, numerous hypotheses of complications of subjective and objective nature, as well as all possible procedural complications, are discussed. Surprisingly, the chapter ends with a subsection devoted to the defense of the creditor in the field of sports law (p. 158 et seq.)⁵

In the last paragraph (p. 163 et seq.) the author examines some of the many significant shortcomings of the legal framework and gives detailed proposals de lege ferenda in view of its future development.

1.5. Chapter Four examines the claim of the creditor to challenge the receivable of a competing creditor/claimant.

The author has followed the plan used in the previous chapter – issues concerning the subordination, the jurisdiction and the parties of such a claim, the prerequisites, the burden of proof, etc., are consequently considered.

Hypotheses beyond the possible simulative nature of the contested receivable (prescription, nullity of the material legal grounds of the competing receivable) are introduced, but also the question for the possibility (outside the prerequisites of Art. 464 of the CPC) to bring a condemnatory claim against the unlawfully benefiting creditor is raised.

Of particular interest are paragraphs 10 and 11, in which interesting issues of strongly disputable nature are considered, as: the possibility for the claim under Art. 464 of the CPC to be condemnatory and not only

⁵ Although the considered problems are of interest from the point of view of law, it is difficult to argue their direct relation to the considered topic. These are more likely specifics of a particular kind of legal subjects in general, and not of their capacity of creditors, including applicants in the order proceedings.

declaratory; about the legal interest; about the so-called by the author “non-typical surrogate nature” of this claim, and finally – about the claim with a public receivable as a subject (pp. 215 – 234).

The chapter (like the previous one) ends with a critical review of the legal framework and proposals de lege ferenda (pp. 235 – 249).

1.6. The conclusion (p. 245 et seq.) summarizes the results of the scientific research and presents the essence of the proposals for the improvement of the legal framework.

2. Positive aspects of the considered work

2.1. The presented work is an in-depth research of a matter of particularly big theoretical and practical significance – the creditor's claim defense in connection with the enforcement procedure (in relation to the debtor's contestation of an obligation under an issued enforcement order – Art. 422 of the CPC, and in relation to competing creditors/claimants with non-existent (including apparent) receivables – Art. 464 of the CPC).

2.2. The breadth and completeness of the exposition shall be indicated as the most essential characteristic feature of the work. The author freely and competently uses a wide range of concepts from the civil procedure law, but also from other branches of law, including the public law.

The work reveals the author's ability to do an in-depth analysis and to seek the sense of each proposed resolution.

2.3. The exposition is based on the knowledge of a considerable volume of specialized literature (monographs, studies and articles and academic courses) – the cited works in Bulgarian are 66 in number. The work also contains numerous references to works in foreign languages - French, English, Spanish and Russian (19 titles).

2.4. The work also examines a very large amount of court practice, in which, along with reproducing the relevant opinions, the author systematically presents his own opinions on the considered issues without concern, even when they come into contradiction with generally accepted interpretations or mandatory practice. The situation is similar with respect to opinions advocated in the literature. This aspect of the work also demonstrates promising opportunities for the doctoral candidate to work both in the field of legal science and in the judicial system.

2.5. The formulation of the topic itself creates a challenge in terms of structure, but the final result is acceptable. As noted, regardless of the significant difference and separateness of the two claims under consideration, the characteristics of the study lead to the conclusion of a monographic approach.

2.6. The work reveals remarkable linguistic literacy, clear thought and the author's ability to make fine distinctions. Regardless of the complexity of the studied phenomena, the work is read with ease.

2.7. The considered work contains a number of specific contribution points, among which I would highlight the following⁶:

2.7.1. The overall research of the two claims – under Art. 422 of the CPC and Art. 464 of the CPC, has a contributory nature. This especially refers to the second claim. At the present moment in the literature these claims are considered in passing (even when their study is contained in monographic works). As a result of the research, interesting (although not always acceptable) conclusions related to the two claims are reached (for the so-called non-typical surrogate nature, for the possibility for the claim under Art. 464 of the CPC to be brought as a condemnatory one, etc.).

2.7.2. The question raised about the non-typical surrogate nature of the claim under Art. 464 of the CPC opens up a wide field for reasoning regarding the consequences of bringing this claim – both for the debtor and the creditor with the challenged receivable, but also for the potential other claimants participating in the relevant enforcement proceedings.

2.7.2. In the same way, a wide field for discussion is opened through the introduction of the concept of non-typical surrogate nature of the abovementioned claim. Questions are raised about the argumentation of the special legal standing of the plaintiff.

2.7.3. Not less interesting is the idea about indicating the prescription of the receivable while justifying the nature of a claim under Art. 464 of the CPC.⁷

⁶ As contributions shall also be qualified ideas, which are not acceptable in the manner, in which they are presented, but which are of a nature to rise a discussion and to open a field for new scientific research.

⁷ Referring to incidental statements in particular judgements is not sufficient. Especially when the wrongful notion for the nature of the prescription, introduced by the practice of the SCC in relation to this institute in the enforcement proceedings, is taken into account.

2.7.4. As an essential theoretical and theoretical-practical contribution shall be qualified the very detailed proposals for the improvement of the existing legal framework, which are based on the ideas presented by the author and reached as a result of the scientific research,

What has been said does not exhaust the positive characteristics of the considered work, but the requirements for the volume of the review do not allow a wider exposition.

3. Some shortcomings of the considered dissertation

3.1. The main recommendation that I would make to the author in view of the possible publication of the work is to shorten those parts of the exposition in which an attempt is made to describe generally accepted and undisputed statements (p. 52 et seq., p. 60 et seq., p. 94 et seq., etc.).

3.2. In order to achieve serious scientific argumentation, it is necessary to further substantiate the possibility for the claim under Art. 464 of the CPC to be condemnatory; the possible grounds for such a claim, etc., as well as a deepening of the argumentation regarding the so-called “non-typical surrogate” nature of this claim. I note that the consequences of bringing such a claim in relation to the other claimants (which shall be considered, including in the event of potential accepting that the claim could be condemnatory) have remained beyond the author's view.

3.3. The extensive and useful studies in historical and comparative legal aspect have remained as a useful decoration of the exposition, but have not really been used in the author's reasoning. This is also true in the formulation of the detailed

proposals de lege ferenda. No attempt has even been made to compare the cumbersome and arising difficulties legal framework regarding the claim under Art. 422 of the CPC with the superior framework under the repealed CPC of 1952.

The overall level of the considered work is quite high, therefore I find that the indicated weaknesses do not reduce the value of the work, but could only serve as a potential starting point for future research by the author.

4. The author has presented 3 publications which are directly related to the topic of the dissertation and reveal high quality of the scientific development of the relevant problems.

5. The author's abstract is concise and contains the most necessary information about the dissertation. I find no evidence of plagiarism – the work is original, and the opinions of other authors are quoted in good faith.

6. CONCLUSION

The above leads to the conclusion that the presented dissertation meets all the requirements of the DASRBA, the Regulations on the implementation of this law and the special requirements for the acquisition of the scientific and educational degree “doctor” of the UNWE.

The dissertation contains scientific contributions and contributions of significant utility for the practice, and also undoubtedly demonstrates that the doctoral candidate possesses broad and in-depth

knowledge in the field of law and brightly expressed ability for independent analysis.

All the above said motivates me to give a positive assessment of the qualities of the reviewed work and of the doctoral candidate, and to propose to the honorable scientific jury to award the educational and scientific degree “doctor” in the professional direction 3.6. “Law” (Civil Procedure) to Vasil Raychev Raychev – a regular doctoral candidate with the Private Legal Studies Department at the Law Faculty of the UNWE.

18.08.2023

Author of the review:

Prof. Silvy Chernev, PhD